

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI SOYGUNU

(Emekli Sandığı, Meyak,
İlkokul Öğrt. Sağ. Sos. Yrd.
Sandığı)

TÜSTAV

A. Coşkun
tarafından
TÜSTAV'a
bağışlanmıştır

5 G/3030

**SOSYAL GÜVENLİK
KURUMLARI
SOYGUNU**

(EMEKLİ SANDIĞI, MEYAK, İLKOKUL ÖĞRT.
SAĞLIK SOSYAL YARDIM SANDIĞI)

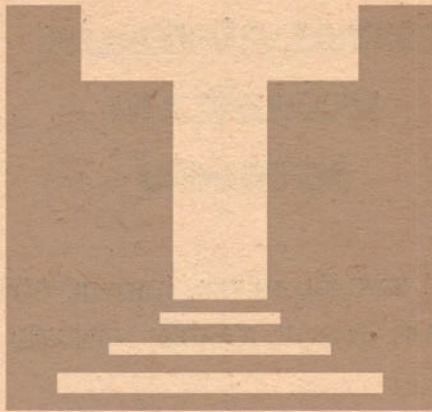

TÜSTAV
İŞÇİ VE SOL HAREKET
KÜTÜPHANESİ

Sütun No :

Raf

Töb—Der İstanbul Şubesi

TÜSTAV

Dizgi : Kardeş Matbaası
Baskı : ER-TU Matbaası
Baskı Tarihi : Mayıs 1976
İSTANBUL

ÖNSÖZ

Egemen sermayeyle, başta işçi sınıfımız olmak üzere çalışan tüm emekçi kesimler arasındaki çelişkiler ağının çözümü; bu çalışan kesimleri kendi iktidarlarına götürecektir mücadeleyle mümkündür.

Bütün emekçi sınıf ve tabakalar kendi çıkarları doğrultusunda emperyalizme-faşizme ve kapitalizme karşı mücadelede yerlerini alırlar.

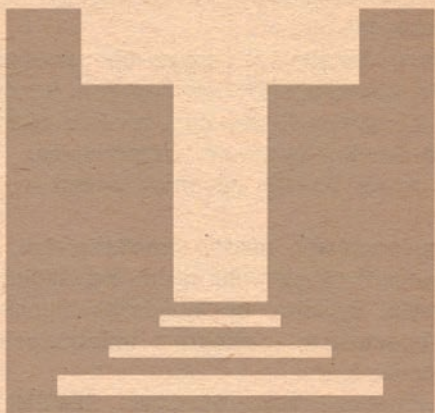
Bu yer alma, kendiliğinden gelme bir yer alma değildir. Bu sınıf ve tabakaların kitlesel örgütleri, kendi sorunlarını bilimsel bir yöntemle ele alıp, bunlara bilimsel çözüm yolları ve öneriler getirmek zorundadırlar.

Önerileri maddi hayata geçirmek sosyal mücadelenin kendisidir.

Sosyal mücadelenin maddi temellerini ise, çıkarlar oluşturur. Örgütlerin görevi yukarıda da belirtildiği gibi bu çıkarları irdeleyip, üyelerini bu konularda bilinçli kılmak ve kitlesinin bağımsızlık -demokrasi mücadelesinde yer almasını sağlamaktır.

Şubemiz yönetim kurulu «SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI SOYGUNU» adı altında özellikle öğretmenleri, genelde tüm kamu personelini ve işçi sınıfını da ilgilendiren İYAK—MEYAK—EMEKLİ SANDIĞI ve İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK SOSYAL YARDIM SANDIĞI'nın iç yüzünü sergileyen bu kitapçıkla daha önce başlatılan olumlu çalışmalarına birisini daha eklediği inancındadır.

TÖB—DER İSTANBUL ŞUBESİ
1975-76 ÇALIŞMA DÖNEMİ
YÖNETİM KURULU

TÜSTAV

EMEKLİ SANDIĞI VE MEYAK'IN İÇ YÜZÜ

GİRİŞ

Sınıflı toplumlarda ezilen, sömürülen yığınlar, hakim sınıfları, herşeyden önce, kendi **yığın örgütleriyle** eleştirirler. Yığınlar, hakim-sınıflar tarafından sömürülen **tabanlarını**, ekonomik ve politik olarak **örgütlemeyi**, sınıflı toplumda öğrendiler. Böylece sınıf olduklarının bilincine vardılar. İlk olarak, **Politik varlıklarını** ürettiler. Artı-değerin insafsızca sömürüsü ile birlikte; yığınların geleceği olan güvenleri ortadan kalktı. Bu andan itibaren, ezilenlerin kendi yığın örgütlerini oluşturma yolundaki istekleri, **uyulması zorunlu olan, bir kanun** olarak ortaya çıktı.

Gelişmiş, en son burjuva toplumunun, yani, emperyalizmin, temel sermaye biçimi, **tekelci sermayedir**. Tekelci sermayenin (finans kapitalin), bankalar ve anonim şirketlerle saldırıya geçtiği ülkelerde, sömürülen, sınıf ve tabakaların, kendi yığın örgütlerini, **oluşturma yolundaki kanun**, bin defa daha güçle kendini ortaya koyar. Çünkü, çalışanlar, zaman zaman üretimin dışına veya bir üretim kolun

dan diğ er bir üretim koluna atılabilirler. Meslekten çıkarılabilirler. Daha öz olarak ifade edersek, sermaye tarafından iş-gücünün, kullanılmak üzere satın alınması sona erebilir veya kesintiye uğrayabilir. Çalışma sağlayan-gücün, hakim sınıflar tarafından satın alınmasının sona ermesi ile birlikte; çalışanların yaşama hakkı da ortadan kalır. Ortadan kalkan yaşama haklarını, tekrar hakim sınıfların elinden alabilmek için, yığınlar, kendi kitle veya meslek yardımlaşma örgütlerinde toplanmışlardır. Ekonomik dayanışmanın ve politik mücadelenin aracı olan bu örgütler, demokrasi için mücadelenin, kitle temelidirler.

Hakim sınıflar, çalışanlara ödedikleri ücret, aylık vb. gibi olanakları, en düşük seviyede tutmaya çalışırlar. Bunu, artı-değer sömürsünü arttırmak ve sermaye birikimini gerçekleştirmek için yaparlar. Ölmiyecek kadar yaşamak için verilen bu değerler, yığınların hayatlarının ve yaşama koşullarının tahribidir. Aynı hakim sınıflar, eşya fiyatları üzerinde bu baskıyı kurmazlar. Eşya fiyatları, ücretlerin çok önünde seyrederek. Bu farkın büyümesi, bir taraftan kitleleri yıkıma götürürken, diğer taraftan, yığınların daha kısa zamanda sömürülmesinin şartlarını yaratır. Yığınlar, değişen yaşama koşulları karşısında, durmadan değersizleşen olanaklarını, genişlemek ve politik olarak sağlamlaştırmak için mücadeleye girişirler. Bu mücadele, herşeyden önce, bir ekonomik mücadeledir. Mücadelenin örgütü, yığın tabanını en küçük hücrelerine kadar kucaklayan, yığın veya meslek yardımlaşma örgütleridir. Ekonomik dayanışmanın, güç kuvvet olmanın, okulları olan kitle örgütleri, sınıf savaşında lâyık oldukları yerlerini alırlar. Böylece, bu mücadele tabanında, ilk po-

litik bilinç ortaya çıkar, gelişir ve boy verir. Artık yığın örgütlerinin mücadelesi, politik bir mücadele haline gelmiştir ve **sınıf kavgasının** bir parçasıdır.

Fakat, kapitalist toplumda, hakim sınıflar, yığın örgütlerinin böyle bir **niteliğe** bürünmesini engellemek isterler. Bunun için bütün olanaklarını kullanırlar. Ülkemizde de, aynı oyunlar oynanmaktadır. Sermaye sahibi sınıflarımız, artık tecrübe kazanmıştır. Çalışanlar, kendi yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerini kurmadan, hakim sınıflar onlar adına kurmaktadır. Böylece, örgütün **yönetimini** ve **denetimini** daha baştan ele geçirmektedir. Çalışanların **tasarruflarını**, istediği şekilde kullanmaktadır. Kendi kontrolü dışında kurulan kitle örgütlerinin, tasarruflarına el atmakta, yönetimini ve denetimini ele geçirmeye çalışmaktadır. Bu, devrimci bilincin kitlelere ne kadar az ulaştığının, bir ölçüsüdür. Onun için, hakim sınıflar, kitlelerin kendi yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerini kurma yolundaki **bilinçlerinden** daha önce davranabilmektedir. Onları istismar edip soymaktadır.

Tekelci sermayenin bu saldırısı karşısında yığın veya meslek yardımlaşma örgütleri, her an, kendi ekonomik tabanlarına ve politik dünyalarına, düşman olmakla karşı karşıyadırlar. Kendi ekonomik tabanlarından kopan, yığın veya meslek yardımlaşma örgütleri, sınıf kavgasına hakim sınıfların safından katılırlar. Bu örgütlerde biriken tasarruflar, kitleler adına gelecek için bir garanti değildir. Tam tersine, kitleler için bir **düşmandır**. Yaşama haklarının devamı için bir emniyet değil, bir **tehlikedir**. Hakim sınıfların elinden daha fazla maddi olanak ve daha sağlam politik haklar almanın aracı olmaktan çıkarırlar.

Bu yazı konumuzda, tekelci sermayenin (finans kapital) ekonomi dünyası ile bütünleşerek, kendi yığınlarına, **politik bir düşman olarak** ortaya çıkan, bazı meslek yardımlaşma örgütlerinden sözedeceğiz. Bunlar, Emekli Sandığı, Memur Yardımlaşma Kurumu (MEYAK), İYAK vb. şeklinde sıralanabilir.

EMEKLİ SANDIĞI VE MEYAK NEDİR?

Emekli Sandığı, 5434 sayılı yasa ile 1. 1. 1950 tarihinde kurulan, bir sosyal güvenlik kurumudur. Kurumun amacı, emeklilik hakkını sağlamak, tüm iştirakçilerinin sağlık ve dinlenme ihtiyaçlarını gidermek ve yaşama olanaklarına katkıda bulunmaktır.

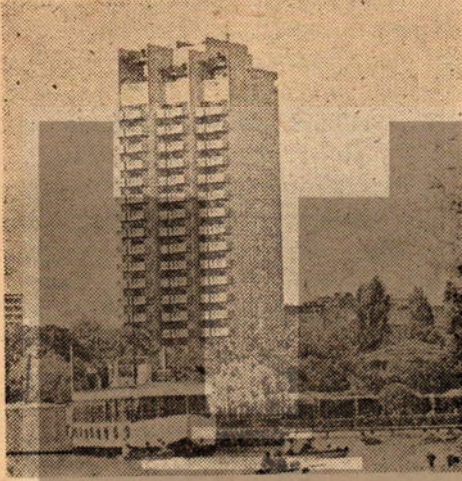
MEYAK ise, 657 sayılı kanunu değiştiren, 1327 sayılı kanunun 67. maddesi ile değişik, 190. maddeyle kurulması öngörülen, bir yardımlaşma kurumudur. Öngörülen kuruluş amaçları şunlardır:

- devlet memuruna ek sosyal sigorta sağlamak,
- memurun konut ihtiyacını halletmek,
- memura dinlenme kampları sağlamak,
- diğer temel ihtiyaçlarını karşılamak,
- tasarrufların büyük bir bölümünü, yurt kalkınmasında yararlı olacak verimli alanlarda değerlendirmek

190. madde ile, Kurumun özel kanununun çıkartılabilmesi için, yürütme ve yasama organına 31. 7. 1971 tarihine kadar, süre tanınmasına rağmen, bu güne kadar çıkartılmamıştır. Fakat, MEYAK kesintilerine 1. 3. 1970 tarihinden başlanmıştır.

EMEKLİ SANDIĞI VE MEYAK'IN SERMAYE VARLIĞI NEREDEN GELMEKTEDİR?

Emekli Sandığı ve MEYAK'ın sermaye varlığı, bu kurumlara iştirakçi durumunda bulunan, tüm memurlardan

İşte bizim paralarımızla yapılan Ankara Stad Oteli. Ve işte Emekli Sandığı'nın hazırlattığı bir tanıtma broşüründe bu otel için verilen bilgi.

«20 katlı Otelimizin her odası, özel banyolu, telefon ve radyoludur. Ayrıca toplantı salonu, dükkanları ve garajı bulunur.

Restoran ve Snack Bar'ımız Türk ve Avrupa mutfağının en güzel örneklerini mükemmel bir servisle size sunacaktır.

TV, oyun, toplantı ve dinlenme salonlarımız en modern konfor ve hizmet anlayışıyla emrinizdedir.»

kesilen paralardan oluşmaktadır. Ülkemizdeki bütün memurlar, bu iki örgüte **zorunlu** üyedirler. Üyelik kesintileri, kendilerine sorulmadan doğrudan doğruya maaşlarından kesilir. Tasarrufun iki tipi vardır. Birincisi gönüllü tasarruflardır, ikincisi ise zorunlu tasarruflardır. Gönüllü tasarruf deyince, halkın ceplerinde bulundurdukları her türlü para gelirleri akla gelir. Ve bunların yönlendirilmesi kişilerin kendi isteği ile olur. Zorunlu tasarruf ise, kurulan örgüte **zorunlu üyelik** ile başlayan kesintilerin birikmesi ile ortaya çıkar. Zorunlu tasarrufların **yönlendirilmesi**, doğrudan doğruya örgütün kendisi tarafından gerçekleştirilir. Bu da, örgütün **yönetimine** ve **denetimine** sahip olmakla mümkündür. Yoksa, örgütleri hakim sınıflar ele geçirir ve zorunlu tasarrufları istediği şekilde kullanır. Emekli Sandığı ve MEYAK bunun önde gelen örnekleridir.

EMEKLİ SANDIĞI VE MEYAK'IN SERMAYE VARLIĞI NERELERDE KULLANILYOR?

İster gönüllü tasarruf olsun, ister zorunlu tasarruf olsun, bir yere **yönelmeden** rezerv halinde kalmaz. Çünkü, bugün Türkiye'de %30 a yaklaşan bir enflasyon hızı vardır. Tasarruflar yerinde bekletilecek olursa; enflasyon hızı kadar değerlerinden kaybederler. Bu ise tasarrufların **ölüme** mahkumundan başka birşey değildir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, gönüllü tasarruflar deyince, aklımıza, halkın cebindeki her türlü para geliri, gelir. Kapitalist toplumda, bu, halkın her türlü para gelirleri, ya sermaye sahibi sınıfların yarattığı olanaklara yönelir, ya da, doğrudan doğruya kendi **yaşama koşulları**

na yönelir. Enflasyon hızının arttığı bizim gibi ülkelerde, gönüllü tasarrufları yönlendirecek olanakları yaratmak, hakim sınıflar için oldukça güçtür. Çünkü, bankaların ve iç borçlanma senetlerinin verebilecekleri faizler, enflasyon oranının altında kalırlar. Gönüllü tasarrufların, bu alanlara akması durur. Bu alanlarda mevcut gönüllü tasarruflar, **ters-tasarrufla** başka alanlara akmaya başlar. Böyle koşullarda, hakim sınıflar, hazır paraya olan ihtiyaçlarını giderebilmek için, başka kaynaklara baş vururlar. Bu kaynak, zorunlu tasarruflardır.

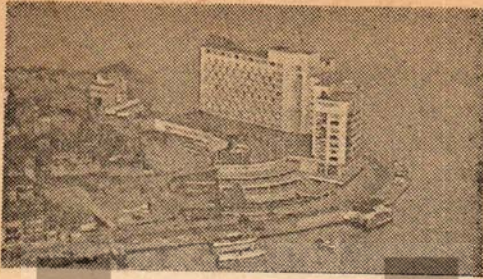
Zorunlu tasarruf deyince, üyelik ve zorunlu aidat kesintisine dayanan, yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerinde biriken paralar akla gelir. Gönüllü tasarruflar için geçerli olan ilkeler, bunun için de geçerlidir. Ya hakim sınıfların **yarattığı olanaklara** yönelecektir. Ya da, kendi yığın veya **örgüt tabanına** yönelecektir. Gönüllü tasarrufları, kişiler kendi istekleri ile yönlendirdikleri halde, zorunlu tasarrufları örgüt yönlendirir. Sermaye sahibi sınıflar açısından, gönüllü tasarrufları ele geçirebilmek için, kişilerin istek ve eğilimlerini kontrol altına almak oldukça zordur. Ama, yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerinin yönetimini ve denetimini ele geçirmek suretiyle, zorunlu tasarruflara sahip olmak, daha kolaydır. Emekli Sandığı ve MEYAK, inceleme alanımıza giren bu tip meslek yardımlaşma örgütleridir. Bu örgütlerin yönetimi ve denetimi hakim sınıfların eline geçmiştir. Tasarruflar, Emekli Sandığının ve MEYAK'ın örgüt tabanına yöneleceğine, hakim sınıfların **yaşama alanına** yönelmiştir. Biriken fonların önemli bir kısmı, her türlü ortaklık ve borç senedi alımına, diğer kısmı ise, mevduata ve taşınmaz malların alımına

ayrılmıştır. Artık Emekli Sandığı ve MEYAK'ta biriken fonlar, kendi tabanları için, bir ekonomik güç değil, sermaye sahibi sınıflar için bir **para kaynağıdır**. Hakim sınıfların gücünü-kuvvetini arttıran bir emniyet koludur. Yüzbinlerce memurun geçmişte veya bir ömür boyu harcayacakları iş-güçlerinin, önemli bir kısmının, tekelci sermayedarlar zümresine hediye edilmesidir. Tahvillerden gelen **faizler**, hisse henetlerinden ve taşınmaz mallardan gelen **kârlar**, bundan böyle hakim sınıflara akacaktır.

Demek ki, hem Emekli Sandığı hem de MEYAK, bu gün için, halkın, tüm çalışanların sömürülmesinin **aracıdırlar**. Yüzbinlerce memur, kendi aylıklarından ayırdıkları paralarla, kendilerini **baskı altında tutan**, kendi boğazlarını **sıkmaya çalışan**, bu **canavarları** yetiştirmişlerdir. Zaten, bu gün, Türkiye'deki kapitalist yapı, Emekli Sandığı ve MEYAK gibi örgütlerde biriken sermayelere, bu şekilde canavarlaşması için, **bütün olanakları yaratmaktadır**. Bu olanaklar, başta **hisse senedi** ve **tahvillerdir**, **bankalar mevduatıdır**. Bunlar Emekli Sandığı ve MEYAK'ın canavarlaşmasına yetecektir. Şimdi sırasıyla tanıyalım:

HİSSE SENEDİ ALIMINDA KULLANILMASI

Hisse senedi nedir? «Sermayesi hisse paylarına ayrılmış şirketlerin her bir payına verilen isimdir». Hisse senedinin fonksiyonu nedir? «Hisse senedinin fonksiyonu, daha küçük sermaye parçalarıyla, daha büyük sermaye parçalarını çekip çevirmenin **aracıdırlar**». Yani, sermayenin gücünün-kudretinin artmasıdır. Sermayenin tekelci sermayedarlar zümresi elinde, **birikmesidir**. Tarihte İngiliz emper-

İstanbul Büyük Tarabya Oteli: «Büyük Tarabya Oteli, dünyaca meşhur Boğaziçi'nin en güzel koylarından biri olan Tarabya'da bulunmaktadır. Tabiat güzelliğini, modern zevk ve konforu bir arada bulunduran otel, şehrin merkezine 20 dakika (18 km.) mesafede olup, her biri özel banyolu ve balkonlu 27 apartman dairesi ve 234 yatak odası ile toplam 261 oda üniteli bir tesistir. 140 kişinin oturarak takibedebileceği simültane tercüme sistemi, ayrıca hoparlör ve mikrofon tesisatlı konferans salonları bulunmaktadır. İstanbul'un en güzel yemeklerine sahip 300 kişi kapasiteli lüks «Gece Klübü», Boğaz'ın romantik mavi sularına bakan Türk ve beynelmilî yemeklerin yenilebileceği 350 kişi kapasiteli - «Boğaziçi Restoran'ı» - samimi atmosferi ve sıcak havası ile içkilerinizi yudumlayabileceğiniz «Çin Çin Bar'ı», yaz aylarında Boğaz mehtabını masanızdan seyrebileceğiniz «Teras Restoran'ı», düğün, nişan ve kokteyllerin verilebileceği, Boğaz'a panoramik manzarası olan «Roof» ve «Roof Bar'ı», «Modern Snack Bar'ı» «Televizyon ve Okuma Salonu», «Oyun Salonu», «Plaj'ı», «Modern Çamaşır Yıkama ve Kuru Temizleme Servisi», «Küçük Çarşısı», «Kadın ve Erkek Kuaför Salonları», «Postahane» ve «Banka Servisleri» her zaman için kullanılmaya elverişlidir. Tatiliniz ve istirahatınız için yukarıda sözü edilen imkânlar emrinize âmâdedir.»

yalizminin temeli, **bir siterinlik hisse senetleri** olmuştur. Bu gün, Türkiye'de de, **birkaç on binlik hisse senetleri**, tekeli sermaye egemenliğinin temeli olmaktadır. Kapitalizmin bütünüyle bir yeniden doğmaya değil, tersine **ölüme doğru** gittiği bir çağda yaşıyoruz. Uluslararası kapitalist emperyalizm, bütünüyle yükselme doğrutusunda değil, **düşme doğrutusunda** geliyor. Ülkemizde, emperyalizmin yerli ortağı tekeli kapitalistlerimiz bankalar ve sermayesi hisse paylarına ayrılmış, anonim şirketler aracılığıyla **saldırıya geçmiştir**. Halkın elindeki **en son para gelirlerine** (mevcut ve olabilecek tüm gönüllü tasarruflara), kitlelerin, ekonomik yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerinde biriken sermaye **varlıklarına** (her türlü zorunlu tasarruflara) el atmıştır.

Bankalar ve holdinglerle saldırıya geçen tekeli sermaye, bir yandan, her türlü sermaye değerlerinin ve sermaye mallarının merkezleşmesini sağlarken, diğer yandan, kârlara ve zararlara, **toplumsal plânda sahip olmanın biçimini de yaratır**. Mülkiyete toplumsal plânda sahip olmanın biçimi ne demektir? Bu, bankalara, anonim şirketlere, her türlü taşınmaz mallara bir kişinin, bir ailenin değil, **yüzlerce binlerce kişinin sahip olmasının biçimi** demektir. Bu sahiplik, kârlara-zararlara **aynı şekilde sahip olmanın biçimini de yaratır**. Bu biçim, uluslararası plânda **sosyal demokrasinin**, ülkemizde ise bazı **sosyal demokrat unsurların** (özellikle CHP'nin) savunduğu gibi, «**sermayenin sosyalleşmesi, sosyal adaletin ortaya çıkması**» değildir. Tam tersine, kapitalizmin ölüm çağında, tekeli sermayenin,

giymek zorunda kaldığı bir **elbisedir**. Zorunlu bir **aşamadır**. Ülkemizde de, bu gün, tekelci sermaye aynı koşullar içinde çalışmaktadır. Mülkiyete sahip olmanın bu toplumsal biçimini, özellikle işçi-köylü ve diğer meslek yığınlarının, ekonomik kitle örgütlerinde biriken **sermaye kaynaklarını** ele geçirmek için kullanmaktadır. Bu örgütlerin başında, zorunlu tasarrufların büyük boyutlara ulaştığı, Emekli Sandığı ve MEYAK gelir. Mali sermaye için, bu tasarrufları ele geçirmek son derece önemlidir. Ele geçirmenin birinci yolu, bu sermayenin **hisse senedi alımına yönlendirilmesidir**.

Nitekim, Emekli Sandığının 14 milyar TL. sınırı geçen sermaye varlığının, 1 milyar TL. sınırı hisse senedi alımına ayrılmıştır. Bu, sandık varlığının onda biri demektir. Yine, MEYAK'ın, Merkez Bankasında biriken ve 5 milyar TL. sınıra yakın sermaye varlığının bir kısmı, hisse senedi alımında kullanılmıştır. MEYAK, Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Süt Endüstrisi ve Polisan'a ortaktır. Bu iki örgüt, bankalara şirketlere ortaktırlar. Ortaklığı sağlayan paralar, yüzbinlerce memurun aylığından kesilmiş paralardır. Çalışanların ücret ve maaş tutarlarından bir kısmının, tekeli kapitalistler zümresinin eline geçmesidir. Bütün memurları, bankalara, şirketlere vs.ye toplumsal plânda **ortak etmenin, kârlara-zararlara toplumsal plânda iştirak ettirmenin** biçimi altında, **sermayenin diktatörlüğünün kurulmasıdır**. Bu, sermayenin sosyalleşmesi değildir. 'Sosyal adalet'in ortaya çıkması hiç değildir. Sermayenin daha az ellerde toplanması ve yığınların en gerici bir şekilde sömürülmesidir. Bu sömürü ağı aşağıya çıkarılmıştır:

İştirakın adı	Nominal Ser.	San. hissesi	Yüzdesi
1 — Emek İnşaat ve İşl. A.Ş.	500.000,—	245.000,—	%49
2 — Taksim Otelcilik A.Ş.	300.000.000,—	94.275.000,—	%31,4
3 — D.B. Deniz Nak. T.A.Ş.	1.300.000.000,—	114.700.000,—	%8,82
4 — T. Petrolleri A.O.	2.000.000.000,—	547.336.000,—	%27,3
5 — Petkim Petro-Kimya A.Ş.	1.500.000.000,—	175.000.000,—	%11,7
6 — T. Emlak Kredi B.A.Ş.	1.000.000.000,—	45.500.000,—	%4,5
7 — T.C. Merkez B.A.Ş.	25.000.000,—	250.000,—	%1
8 — Eskişehir Çimento F.A.Ş.	50.000.000,—	10.000.000,—	%20
9 — Emek Turistik T. Ltd.	500.000,—	200.000,—	%40
10 — Kıbrıs Türk Turizm Şti.	20.000.000,—	3.000.000,—	%15
11 — Anadolu Demiryolları	12.000.000,—	394.658,—	önemsiz
12 — Tutum Bankası	10.000.000,—	2.000.000,—	%20

Bu rakamların da açık olarak gösterdiği gibi, Emekli Sandığı ve MEYAK, ya bankalara, anonim şirketlere ortak, ya da bankaların, anonim şirketlerin ortak olduğu bir başka şirkete ortaktır. Birkaç önemsiz şirket istisna edilirse, yukarıdaki ortaklıkların hiç birinde Emekli Sandığı, yönetim ve denetim olanağına sahip değildir. Bu durumda, Sandığın hissesine düşecek kâr miktarı tekrar Sandığa dönemez. Şirket kârlarının nerelere gideceğine, bu şirketlere hakim olan tekeller karar verir. **Ya kapitalize ederek ilâve yatırıma giderler.** Ya da, hisse senedi-tahvil alımında kullanarak, yeni bir şirkete ortak olurlar. Ama, şirket zarar ederse, Emekli Sandığı zarara ortak olacaktır. Zarara Emekli Sandığının **ortak olması**, tekeller arası mücadelede zarar eden şirketlere, **bütün memurların ortak olmasıdır.** Kârlar, memurlardan uzaklaştırılacak, zararlar ise memurların sırtına yüklenecektir. Bu, çifte soygun senelerce sürdü, halâda sürmektedir. **Devrimci bilinç kitleleri kucaklayıncaya kadar da sürecektir.**

TAHVİL ALIMINDA KULLANILMASI

Türkiye, ekonomik açıdan, uluslararası enflasyonist gelişimlere sonuna kadar açıktır. Ödemeler dengemiz, devamlı açık vermektedir. Yatırımlar açığı bir türlü kapatılmamaktadır. Bu açıkları kapatmak için, Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası gibi, mâli kurumlardan **kredi ve yardım** alınmaktadır. Alınan yardım ve krediler, beraberlerinde, enflasyonu da getirmektedir. Dışa bağımlı olarak gelişen ekonomimizde, önemli ilk madde kaynakları (hammaddeler) ve yatırım mal-

ları dışarıdan satın alınmaktadır. Bunların dış fiyatlarının artması, iç pazarımızda, doğrudan doğruya maliyet enflasyonuna sebep olmaktadır. Sözde ihracatı teşvik etmek ve mevsimlik krizleri atlatmak için, Türk parasının kuru üzerinde oynamak, ayrıca enflasyonu körüklemektedir. Bir de buna Merkez Bankasının piyasaya karşılıksız para sürerek, **emisyon hacmini** (piyasadaki para hacmini) durmadan arttırdığını eklersek; enflasyonun **bütün koşulları** tamamlanmış olur. Bu enflasyonist koşullar içerisinde, iç tasarrufun bankalara veya faizli borçlanma senetlerine yönelmesi **çekici olmaktan çıkar.**

Hakim sınıflar, zaman zaman, **banka ve tahvillerin** (iç borçlanma senetlerinin), **faiz hadlerini** yükselterek, iç tasarrufu yönlendirmeye çalışırlar. Enflasyon hızının çok yüksek olduğu dönemlerde, gönüllü tasarrufların, tahvil alımına akması durur. Böyle durumlarda, sermaye sahibi sınıflar, **ikinci bir kaynağa** müracaat ederler. Bu ikinci kaynak, **zorunlu tasarruflardır.** Burada, Emekli Sandığı ve MEYAK, yine hedef olarak seçilmiştir.

Zorunlu ve gönüllü tasarrufların, bankalara ve tahvillere bağlanması, tekelci sermaye için **hayati** bir öneme sahiptir. Çünkü ödemeler dengesi açığını kapatabilmek ve mevsimlik dalgalanmaları tehlikesizce atlatabilmek için, Uluslararası Para Fonu vb. kurumlardan **yardım** alır. Bu yardımlar kısa devrelidir ve faizleri ile beraber en kısa zamanda geriye ödenmesi gerektir. Bu ödeme iki şekilde olur. Ya, bu sermayenin **girdiği alanlarda**, fiyatlar yükseltilerek, **aradaki fark ödeme garantisi olarak gösterilir.** Ya da, zorunlu ve gönüllü tasarruflar, bankalara ve tahvillere **bağlanarak** bu ödeme yapılmaya çalışılır.

Birinci şık, hakim sınıflar açısından her zaman **uygulanamaz**. Toplumsal bir patlamadan korkulur. Bunu bir örnek ile açıklayalım: İstanbul, Ankara ve İzmir'in elektrik-su şebekesi için, alt yatırıma ihtiyaç olsun. Bu alt yatırım ihtiyacı, Uluslararası Para Fonundan, bir sene içinde

İzmir Büyük Efes Oteli

geri ödemek üzere, temin edilebilir. Bu koşullarda, birinci şıkka göre hareket edilirse, elektriğin-suyun, kilovat saatine-metre küpüne zam yapılması, yapılan zammın bir sene için ödeme garantisi gösterilmesi gerekir. İktidarlara her zaman, bu riske giremezler. İkinci şıkka göre ha-

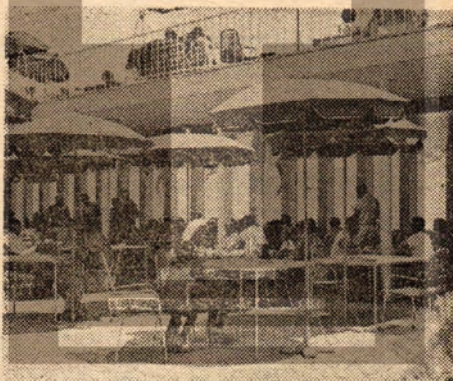
raket edilirse, zorunlu tasarruflar ve gönüllü tasarruflar, bankalara ve tahvillere yönlendirilerek ödeme yapılır. Tekelci sermaye için bu yol daha tehlikesiz ve daha kolaydır. Nasıl bir kuyudaki suyu çekmek için, bir miktar su pompaya dökülüyorsa, ve kuyudaki su nasıl çekip çıkarılıyorsa, tıpkı bunun gibi, emperyalist mâli kurumlardan gelen bir avuç para ile Emekli Sandığında ve MEYAK'taki, yüzbinlerce memurun, yüzbinlerce çalışanın parası da, aynı şekilde, çekip çıkartılır. Tekelci sermayenin emrine verilir.

Enflasyon hızının %30'a ulaştığı ülkemizde, Emekli Sandığı ve MEYAK fonlarının tahvillere bağlanması, tekelci sermaye açısından, bir taşla iki kuş vurmasıdır. Tahvillere yatırılan bu fonlar, enflasyonun etkisi dışında kalıyormuş gibi görünmesine rağmen, gerçekte, enflasyon hızı kadar satın alma gücünden kaybetmektedir. Eksilen bu satın alma gücü, kapitalize bir sermaye gücü olarak (ki, biz buna enflasyon rantı da diyebiliriz), doğrudan doğruya sermayenin emrine girer.

Bu çifte soygun, Emekli Sandığı ve MEYAK fonları üzerinde, çok açık olarak oynanmaktadır. Emekli Sandığının 14 milyar TL. sınırı geçen sermaye varlığının, 6 milyar TL. sı tahvil alımına, 3 milyar TL. sı mevduata ayrılmıştır.

MEYAK fonları üzerinde oynanan oyun ise daha açıktır. Tekelci sermaye, yine, çalışan memur yığınlarının politik bilincinden daha çabuk davranarak, MEYAK'ı oluşturmuştur. MEYAK'ı oluşturmuştur, diyoruz ama, henüz kurumun kanunu ortada yoktur. Parlamento'ya sunulmamıştır O arkadan gelecektir. Sermayenin önce paraya ihtiyacı

vardır ve bunu gerçekleştirmiştir. Kurulmasını öngördüğü 1.3.1970 tarihinden itibaren, MEYAK kesintilerini memurlardan almaya başlamıştır. MEYAK, memurların mevcut meslek yardımlaşma örgütlerinin, sözde eksiklerini **doldurmak üzere** kurulmuş, sünü karakterde bir **yığın örgütüdür**. Çalışanların **sosyalist ve demokratik bilincine rağmen**, zorla kabul ettirilmeye çalışılan, **bir soygun aracıdır**. Aynı amaçları gerçekleştirecek, bir Emekli Sandığı varken, aynı amaçlar adına, yeni bir örgüt kurmak, **yığınlar**

Büyük Efes Otelinin «Aquarium Bar»ı

adına cinayettir. Örgüt enfâsyonudur. Yüzbinlerce memurun hayatı üzerinde oynanan bir kumardır.

1.3. 1970 tarihinden buyana, MEYAK adına yapılan **kesintiler**, Merkez Bankasında toplanmaktadır. Toplanan miktar 5 milyar TL. sına yakındır. Fakat Merkez Bankasında, bu gün, bu para yoktur. Onun yerine **tahvil** vardır. Yani, 5 milyar TL.lik tahvil Merkez Bankasında beklemekte-

dir. MEYAK'ın Merkez Bankasındaki fonları, birkaç kalandan, büyük tekeilere ve uluslararası mali kurumlara **akmıştır**. Bu fonlarla, **hazine tahvilleri** satın alınmış, hazineye geçen para, buradan büyük tekellere **kanalize** edilmiştir. Yine, bu fonlarla, Devlet Yatırım Bankası **tahvilleri** satın alınmış, banka da, Kamu İktisadi Teşekküllerini (K. İ. T.) **finanse etmiştir**. Hazinenin ve Devlet Yatırım Bankasının eline geçen paralarla, **ödemeler açığı** ve **mevsimlik dalgalanmalar**, giderilmeye çalışılmıştır.

FONLARIN DİĞER ALANLARDA KULLANILMASI

Yukarıda hisse senedi, tahvil, mevduat ve tasarruf bonusu yoluyla, Emekli Sandığı ve MEYAK fonlarının, nasıl, tekeli sermayenin emrine girdiğini görmüş bulduk. Emekli Sandığının Kuruluş Yasasının 22. maddesi, her yıl varlığının %40'nın, taşınmaz mallara yatırılmasını şart koşmuştur. Bu %40'ın bir kısmı hisse senedi, tahvil vs. yoluyla, **taşınmaz mallara ortaklık şeklinde** kullanılmıştır. Kalan kısmı ile, filmcilik, garajcılık, tatil köyü işletmeciliği, otelcilik, otel işletmeciliği, ilica işletmeciliği ve inşaatçılık gibi, alanlara yatırım yapılmıştır. Bu yatırımların çoğu ölü yatırımlardır. Emekli Sandığına her yıl milyonlarca lira zarar yüklemektedir. Bu zarar, sonunda memurların, emeklilerin, dulların ve yetimlerin sırtına **yüklenmektedir**. Gerek tatil köyleri, gerek turistik oteller ve gerekse işhanları ve otoparklar, **memurlardan kesilen paralarla** yapılmış olmalarına rağmen, memurların, emeklilerin, dul ve yetimlerin tatillerini geçirdikleri, dinlendikleri yerler değildir. Tam tersine, **üretim ve sermayenin yö-**

netimi ile, doğrudan doğruya **bağlarını koparmış**, toplumun **en gerici**, **en asalak**, ve **en tefeci kesimlerinin** dinlendiği ve eğlendiği yerlerdir. Bu, Emekli Sandığı ve MEYAK'ın toplumun en asalak kesimlerinin ekonomik çıkarlarıyla bütünleştiklerini gösterir.

Emekli Sandığının **ölü yatırımları**, aşağıya çıkarılmıştır.

A) OTELLER (arsa-bina-tesisat)	436.254.595,—TL
İstanbul Hilton	79.426.777,—
İst. Büyük Tarabya	89.511.495,—
İzmir Büyük Efes	86.528.288,—
Bursa Çelik Palas	20.005.100,—
Ankara Büyük Ankara	81.534.534,—
Ankara Stad	40.884.728,—
İstanbul Maçka	38.363.676,—
B) TATİL KÖYLERİ VE PLAJLAR	62.964.992,—
Foça Tatil Köyü	25.189.958,—
Kuşadası Tatil Köyü	25.186.869,—
Bayramoğlu Tatil Köyü	9.437.432,—
Tarabya Plajı	3.180.735,—
C) İŞHANLARI VE OTOPARK	232.970.060,—
Otogarlar	36.008.954,—
Arsalar (boş)	35.397.664,—
İdari binalar	20.656.652,—
İnşaat halindeki binalar	54.797.203,—

EMEKLİ SANDIĞI VE MEYAK'IN BUGÜNKÜ İŞLEYİŞİ

Gerek Emekli Sandığı, gerekse MEYAK, bugünkü işleyişi ile **sermaye-devlet bütünleşmesi** içinde, lâyük oldukları yerlerini almışlardır. Bugün, Türkiye'de, tekeli kapitalistler zümresinin kontrolunda bulunan tekeller, bütün devlet kurumlarını ve devlet tekellerini **tahvil, hisse senedi, tasarruf bonusu** ve her türlü faizli borçlanma senetleri ile **ablukaya almışlar ve ellerine geçirmişlerdir**. Devlet tekelleri de aynı şekilde, 'özel' tekellere **ortak olmuş** ve onlarla **bütünleşmiştir**. **Sermaye-devlet bütünleşmesi** tamamlanmıştır. Devletin ekonomik ve politik olanaklarının **tümü**, hakim sınıfların emrine verilmiştir. Emekli Sandığı ve MEYAK'ta biriken **fonlar**, devletin ekonomik olanakları arasında görülmüş ve devletin politik baskısı ile alınıp, hakim sınıfların ambarına **akıtılmıştır**.

1970 yılında, 1425 sayılı yasaya bir madde ilave ederek, Emekli Sandığının **gelir fazlalarının, hazineye gelir kaydedilmesine karar verilmiştir**. Emekli Sandığının gelir fazlası nedir? Emekli Sandığının iştirakçilerinden geliri yıllık 7,5 milyar TL. sı civarındadır. Yine, 7,5 milyar TL. sı civarında tahsis karşılığı yıllık geliri vardır. Toplam 15 milyar TL. sı yapar. Sandığın emekli, dul, malul ve yetim aylıkları ile evlenme ikramiyesi, sağlık yardımı şeklindeki ödemelerinin tutarı, 5 milyar TL. sın geçmez. Birbirinden çıkartacak olursak, yaklaşık olarak 10 milyar TL. sı gelir fazlası olur. Anayasa Mahkemesinin, yukarıdaki yasa değişikliğini iptal etmesine kadar geçen zamanda, 10 milyar TL. sı hazineye aktarılmıştır. Anayasa Mahkemesinin

kararı, geriye işlemediğinden, bu para hazineden geriye alınmamıştır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra, bütçe kanununa bir madde ilave edilerek Emekli Sandığının gelir fazlalarının, **hazineye devredilmesine devam edilmiştir.**

Son yıllarda ise yeni bir **uygulamaya** geçilmiştir. Emekli Sandığının **gelir fazlaları**, İktisadî Devlet Teşekküllerinin gelir fazlaları arasında sayılarak, Hazineye devrine devam edilmektedir. Hazine, Emekli Sandığının gelir fazlalarına karşılık olarak, **hazine tahvillerini** veya elinde bulunan, İktisadî Devlet Teşekküllerinin **tahvillerini**, göstermektedir. Böylece Emekli Sandığının parası, hazine kanalıyla, **özel ve devlet tekellerine** akmaktadır. Emekli sandığı her yıl kâr etmesine rağmen, hazineden alacaklarını çekememektedir. Hazinede de para yoktur. Merkez Bankasına borçludur. Merkez Bankası ise bütün olanaklarını tüketmiş, hazineye, bu maksat için borç verecek durumda değildir. Daha öncede açıkladığımız gibi, Emekli Sandığının ortak olduğu bazı şirketler ve bankalar kâr etmiş olmalarına rağmen, bu kârlar, Sandığa **dönmemektedir.** Bundan dolayı, Emekli Sandığı bir bütün olarak ele alındığında, her yıl kâra **geçmektedir.** Ama, kâr hanesinde, para olarak karşılığı geriye alınamayan ve alınamayacak olan bir **sürü kağıt yığınının** başka birşey yoktur. Onun için, Emekli Sandığı gerçekte her yıl **durmadan açık vermektedir.** Bu açık, 1974 yılı sonunda **39 milyar 400 milyona ulaşmıştır.**

MEYAK'a gelince, sermaye varlığının tüme yakın bir kısmı, hazine tahvillerinin alımında kullanılmıştır. Onun için, kağıt yığınının başka bir anlam ifade etmezler. **Ge-**

riye alınamıyacak alacaklardır, sadece.

Emekli Sandığı bugüne kadar, ancak, 154. 029 kişiye borç verebilmiştir. Borç alabilmek için 5 sene çalışma mecburiyeti konmuştur. Beş yıl çalışacaksın, paran birikecek, ondan sonra, iki kefil göstererek 4200 TL. sı civarında para alabileceksin. Aslında, bu borçlar, memurların sosyal güvencesi için verilmiyor, ellerindeki en son para gelirlerini de tüketime yöneltmek için veriliyor. (Buz-

Bursa Çelik Palas Oteli:

«Muhteşem Bursa manzarasına hâkim bir noktada ve bahçeler arasında şehrin en güzel yerinde, gürültü ve kalabalıktan uzak olan otelimiz, bütün sosyal, idari ve iş merkezlerine yakın mevkide bulunmaktadır. İsminin Atatürk tarafından konulması, tabii radyoaktif ve çelikli sıcak suyunun bulunması otelimizin özelliklerindedir.

Otelde apartman daireleri dahil olmak üzere telefonlu, radyolu müstakil gömme banyolu ve duşlu 134 oda vardır.

Restoranda veya terasında Bursa ovasının yeşillik armonisi içinde yemeklerinizi yer ve içkilerinizi alır, lobide yorgunluklarınızı giderir ve gece kulübünde dans ederek en güzel programları seyredebilirsiniz.»

dolabı-çamaşır makinesi-televizyon-radyo vb. alması için) Yani, memur ölmeyecek kadar yaşayacak, ama, tasarrufu sifıra düşecek şekilde ayarlanacaktır. Tüketim eşyalarıyla donanıp, borç içinde inleyecektir.

Devletin doğrudan doğruya bakmakla yükümlü olduğu, toplumun en ümitsiz kesiminden, 44 bin kişiye, kendi iştirakçisi olmadığı halde, **madalya aylığı** adı altında maaş vermektedir. Devletin, Emekli Sandığı üzerinde oynadığı bu oyun, çalışanların çalışanları **istismarından** başka bir şey değildir.

Buraya kadarki incelememizde, kitlelerin ekonomik yığın veya meslek yardımlaşma örgütlerinde biriken, **zorunlu tasarrufların**, tekelci sermaye için ne kadar önemli olduğu ortaya çıktı. Onun için, sermaye sahibi sınıflar, **toplumun her kesimi için bu tip örgütler kurmayı** kendine amaç edinmiştir. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı BAĞ—KUR,OYAK ve işçi Yardımlaşma Kurumu Kanun Tasarısı bunun **somut örnekleridir**. Bunlar üzerinde de aynı oyunlar oynanmaktadır.

OLMASI GEREKEN NEDİR?

MEYAK'ın kuruluş amacı, Emekli Sandığının da kuruluş amaçları arasındadır. Bir yardımlaşma örgütünün yanına, bir yeni yardımlaşma örgütü kurmaktır. Memuru, emekliyi, dulu, yetimi birisi ile soymak yetmiyormuş gibi, bir yenisi ile **soymaya** kalkmaktır. Onun için, MEYAK konusunda olması gereken, **MEYAK kesintilerinin geriye iadesi ve MEYAK'ın ortadan kaldırılması için mücadeledir**.

Emekli Sandığının, tüm sermaye varlığının, kendi yığın tabanında hayata geçmesi için mücadele vermeliyiz. Sermaye varlığının yığın tabanında hayata geçmesi ne demektir? Sermaye varlığının, yığın tabanında, yığınların yaşama ve mücadele araçlarına dönüşmesi demektir. Memurların, emeklilerin, dul ve yetimlerin yaşama ve mücadele araçları, konut kredisi, polikliniklerin açılması, kendilerine borç verilmesi, kendileri için yatırımlara gidilmesi ve her türlü ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Emekli Sandığı bunları, yerine getirmelidir. Bunun için mücadele verilmelidir. An-

Bunlar da bizim evlerimiz

cak, bu mücadele ile Emekli Sandığının para varlığı, gerçek hayata geçirilebilir.

İşte o zaman, Emekli Sandığının sermaye varlığı, enflasyonun her türlü olumsuz etkisinin dışında kalabilecektir. Enflasyon rantı hakim sınıflara gitmeyecek, yığın tabanında değerlendirilecektir. Bu mücadele, ancak, Emekli Sandığının yönetimine ve denetimine, sahip olmakla başarıya ulaşabilir.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım. Çalışanların nihai kurtuluşu, sınıf mücadelesinden geçer. Tek başına bir yığın örgütü veya meslek yardımlaşma örgütü, çalışanların

**gerçek kurtuluşunu sağlayamaz. Bize düşen görev, her-
şeye rağmen, yığın veya meslek yardımlaşma örgütleri
içerisinde, ilk ekonomik ve politik dayanışmayı yaratmak-
tır. Sınıf mücadelesinin bize yüklediği, demokrasi için mü-
cadele görevini, sosyalizm için mücadele görevini küçüm-
semeyip, yoğunlaştırmaktır.**

Görevimizi bir kere daha tekrarlıyalım: MEYAK ke-
sintilerinin geriye verilmesi için, MEYAK kanun tasarısı-
nın kanunlaşmasını engellemek için; **tüm memur yığın-
larını demokratik olarak seferber edelim.** MEYAK konu-
sunda üyelerimizi **aydınlatalım.** Sermayenin oyununu **bo-
zalım.**

Emekli Sandığının **yönetimini ve denetimini** ele geçir-
mek için, sermaye varlığının, gerçek hayatımızda **yaşa-
ma ve mücadele araçlarına dönüşmesini** sağlamak için,
yığınlarımızı **demokratik olarak harekete geçirelim.** Üye-
lerimizi aydınlatalım. Meselemizi kamu oyuna mal edelim.
Yönetiminde ve denetiminde söz sahibi olacağımız, Emek-
li Sandığına **EVET.** Yönetiminde ve denetiminde söz sa-
hibi olmadığımız Emekli Sandığına **HAYIR,** kampanyamızı
açalım.

İşte o zaman, Emekli Sandığı, **demokrasi için müca-
delenin ve hakim sınıfları eleştirmenin güvencesi olabile-
cektir.** İşte o zaman sermaye sahibi sınıfların, memurların,
emeklilerin, dulların ve yetimlerin tasarruflarını ele geçir-
mek için uygulayacakları her türlü taktik boşa çıkacak-
tır. İflas edecektir.

— Sınıf mücadelesinin bize yüklediği görevi Emekli.
Sandığı içinde omuzlayalım .

— Sandığın yönetimini ve denetimini ele geçirmek
için, demokrasi mücadelemizi güçlendirelim.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI

1943'den bu yana, 33 yıldır, biz öğretmenlerin maaşlarından yasa zoru ile kesilen ödentilerle kurulan ve halen yaşama çabasını sürdüren bir sandık var: İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı. Bu kadar uzun süre içinde, bu sandık, önemsenmeyecek birtakım yardımlar dışında amaçlarının hemen hemen hiç birini gerçekleştirememiştir. Sandığın neden bugüne değin öğretmenlerin yararına işleyen bir kurum haline getirilemediğini, neden güdük kaldığını, kimlere hizmet ettiğini, yönetim ve işleyişini aşağıda ayrı ele alacağız. Vereceğimiz bilgilerin çoğu Sandık Denetçiler Kurulu raporlarından ve Sandık bilânçolarından alınmıştır.

Sandıkla ilgili bilgilere geçmeden önce, daha sonra da yer yer değineceğimiz, bir temel gerçeği hemen belirtelim: Sandık, Türkiye'de Devletin yapısı gereği ve mevcut sömürü düzeninin Sandık'ta yansımaları sonucu biz öğretmenlerden çok, sermaye sınıfının, para babalarının

yaralandığı bir kurum halindedir. Düzeni oluşturan temeldeki ekonomik sistemin mantığı ve işleyisi karşısında, bir bütünün parçası olan sandığın, bu genel işleyişe uyması şaşırtıcı değildir. Ancak, yönetimin, Sandığa ödenti vererek onu ayakta tutan gerçek sahiplerinin, tabandaki öğretmenin elinde olması, bu kurumun, sınırlı da olsa, öğretmen yararına bir takım girişimlerde bulunmasını, yapmasını sağladı.

Sandığın «SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM»la İlgili Durumu:

Adının başında «SAĞLIK» sözcüğü bulunan bu sandığın, 1974 yılı Genel Kurulu'nda kabul edilen yardım yönetmeliklerine göre yılda bir defaya mahsus olmak üzere, bazı hastalıklar için uygun görülen yardım miktarları şöyle:

Çift taraflı faal açık akciğer veremi	1. 250.TL
Kemik ve belkemiği veremi	625.TL
Tek taraflı faal kapalı akciğer veremi	310.TL
Kanser	800.TL
Kanayan ülser	470.TL
Felç	470.TL

Bu yardımları alabilmek için de resmi hastane raporu, Tıp Fakültesinden 3 doktor imzası taşıyan rapor, verem dispanserinden 3 imzalı konsey raporu vb. koşulları yerine getirmek gerekli. Yoksa en fazlası 1250TL olan ve bir kısmı sayılan yardımları almak, yönetmeliğe göre, olanaksız.

«Sağlık yardımı» adı altında verilen bu miktarlar, ancak bu hastalıkların bir tek reçete parası ya da hastaneye giriş geliş masrafı olabilir. Bu, öğretmenin Sağlık soru-

nuna eğilmek değil, gülünç bir takım rakamlarla O'nu oyalamaktır.

İşte sandığın öğretmenlerin sağlık sorunlarına bakış açısı ve getirdiği çözüm.

1974'ün ilk ayında, hastalık yardımı olarak üyelere yapılan yardımların toplamı 117 bin liradır. Aynı süre içinde Sandığın personel giderleri 572 bin liradır. Yani sağlık giderlerinin 5,5 katıdır.

Oysa sandığın kuruluş amaçları içerisinde, prevantoryum, dispanser vb. sağlık kurumları açmak, işletmek de var. Sandık, bugün bir tek sağlık kuruluşuna bile sahip değildir.

«SAĞLIK» açısından sandığın genel görünümü böyle.

«SOSYAL YARDIM» alanına gelince; Sandığın yine 1974'de kabul edilen yardım yönetmeliklerine göre karşılıksız yardımlardan bir kısmı şöyle: 12 ay ödenti verir evlenen üyeye 500 lira, doğum yapan üyeye 150 lira ödeniyor. Eğer bunlar yardım ise, en azından doğum ve evlenme için yapılan giderlerin, hiç olmazsa, bir kısmını karşılaması gerekli. Oysa bu miktarların doğum ve evlenme masrafları karşısında komikliği ortada.

Emekliliğe hak kazanmış üyeye 7500 lira yardım yapılıyor. Zaten üye emekli oluncaya kadar, bu miktardan daha fazlasını, sandığa ödenti olarak ödeyecektir. Bir de, kaçınılmaz sonunu geciktirmek için tekelci burjuvazinin sık sık başvurduğu enflasyon, paranın satın alma gücünün sürekli düşüşü gözönüne alınırsa, örneğin 1970'in 40 lirasının bugünün 100 lirası değerinde olduğu, Fiat artışlarının hızla yükseldiği, özellikle büyük kentlerde hayat pahalı-

lığının giderek artması düşünülürse, öğretmenin uğradığı kayıp daha iyi anlaşılır. 1970 yılını 100 kabul edersek, 1975 yılı sonunda, büyük kentlerde geçinme endeksleri ortalaması %244.3tür.

Karşılıklı yardımlar %3 faizle ve oniki ay taksitle yapılıyor. Ama bu yardımı alabilmek için üyenin ya kendisinin ya da aile bireylerinden birinin ağır hasta olması zorunlu. O zaman, geri alınmak üzere, en çok 2400 lira ödeniyor. Çocuklarını evlendirenlere de 2000 lira.

1974 ün ilk altı ayında yapılan karşılıklı yardımlar tutarı yalnız 120.000 liradır. Aynı dönemden beş kişilik Merkez Yönetim Kurulunun aldığı «huzur hakkı» (Toplantı başına her yönetim kurulu üyesi 100 lira almaktadır.) 22.000 liraya yakındır. Yine aynı dönemde personel aylıkları 400.000 lira civarındadır. (395.400 TL) Sandığın kuruluş amaçları arasında yer alan misafirhane, yurt, dinlenme yerleri vb. kurumlar açmasından vazgeçtik, bari sandık yardımlaşma amacını gerçekleştirebilse, Saydığımız kurumlar ve benzerlerinden henüz hiç biri açılmamıştır. Açılacağı da yoktur.

Sandığın Bugünkü Üye Sayısı, Parası ve Diğer Malvarlığı :

Üye sayısı, para, mal varlığı vb. konularda en son rakamları edinmek mümkün olmamıştır. Bilgi almak için Sandık Genel Merkezine giden Ankara'daki arkadaşlarımız, Sandık başkanının Almanya'da, başkan vekilinin İstanbul'da olması ve sandık genel merkezindeki diğer görevlilerin de bilgi vermeye yetkili olmadıklarını bildirmeleri nedeni ile bir şey öğrenemeden dönmek zorunda kalmışlardır. Arkadaşlarımızın en son bilgileri ve rakamları

edinmek isteği genel merkezdeki görevlileri tedirgin etmiş, arkadaşlarımızı kovarcasına bir tavır içinde girmişlerdir. Bu bakımdan verilen rakamlar, yukarda da değinildiği, gibi, daha çok 1974 yılı bilânçosundan, aynı yılın ilk 6 aylık Denetleme Kurulu raporlarından ve bazıları daha eski kaynaklardan, sağlanabilmiştir. Tebliğler Dergisinin değışik sayılarında yer alan bilgiler esas alınmıştır.

Sandığın üye sayısı 180 bini aşkındır. Üyelerin 170 binden fazlası ilkokul öğretmenidir. Sandığa üyelik iradeye, rızaya bağlı değildir. Yardımlaşma amacına yönelik bu kuruma üyelik yasal bir zorunluluktur. Üye olmak istemesek de, bu elimizde değildir. 1961 Anayasası'nın, herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu belirtmesi ve bunu gerçekleştirme görevini de Devlet'e vermesi karşısında, 1943'de kurulan bu sandığın yasal dayanağının kalıp kalmadığı hukukçuların irdeleyeceği bir konu.

Ülkemizde çalışan 15 milyondan ancak 3,5 milyonu sosyal güvenlik kurumları kapsamında iken; öğretmenin, Emekli Sandığı, MEYAK ve ilkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı ile, yani üç ayrı kurumla sözde sosyal güvenceye kavuşturulması gereksizdir. Bunun altında yatan neden bellidir: Tekelci Burjuvaziye el altında hazır kredi kaynağı bulundurmak.

Sandık Ülkemizin en eski sosyal güvenlik kurumlarından biridir. 1943 yılında 4357 sayılı yasa ile «tüzel kişiliğe sahip ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı» olarak kurulmuştur. İlk kurulduğunda, üye olarak; ilkokul öğretmenlerini, öğretmen yardımcılarını ve stajyerleri kapsamına almıştır. 1958 yılında 7117 sayılı yasa ile, ilköğre-

tim müfettişleri, ilköğretimle ilgili kurumların yönetici ve memurları da zorunlu üye yapılarak üye sayısının artırılması yoluna gidilmiştir.

Sandığın kuruluş amacı; adından da belli olduğu gibi, üyelerinin sağlık sorunlarını çözümlenmek ve onlara yardımda bulunmaktır. Üyeleri için bir sosyal güvenlik kurumu olmaktadır. Yapılacak maddi yardımların yanı sıra prevantoryum, dinlenme yerleri, yurt, misafirhane vb. kurumlar açmak da sandığın amaçları arasında sayılmaktadır.

Sandık ilk kurulduğu zaman, ödenti olarak, üyelerinin brüt maaşlarından her ay yüzde bir kesiyordu. Ödenti miktarı giderek artmış ve iki yıldır her ay 20 liraya çıkmıştır. Terfilerde (derece ilerlemelerinde) kesilen miktar iki misli, yani 40 liradır. Üye ödentileri sandığın en önemli gelir kaynağıdır. 1975 yılında 50 milyona yakındır. Ödentilerin dışında piyango, faiz bağış, devlet yardımı, rozet vb. yan gelirler de hesaba katılırsa sandığın yıllık gelirin 60 milyon civarında olduğu görülür. Bu miktar, geçmiş yıllara doğru gidildikçe her yıl azalmakla beraber, yine de 33 yıldır her yıl, azımsanmıyacak miktarlar olarak sandık kasasına akmaktadır.

İlk bakışta önemli bir fona sahip olması gereken sandığın, para ve mal varlığının tutarına geçmeden önce sandığın gelir kaynaklarından «piyango gelirleri» üzerinde durmak gerekiyor: Denetçiler Kurulu raporlarına göre 1972'nin 2. altı aylık döneminde piyango biletleri satışından 562 bin, 1973'de 1 milyon 315 bin, 1974'ün ilk 6 ayında 1 milyona yakın gelir elde edilmiştir. Piyango biletleri, biz öğretmenler kanalıyla ve daha çok öğrenci-

lere satılmaktadır. Sandık, bu yolla bizlerden başka velilerin, halkımızın cebine de el uzatmaktadır. Kuruluşundan bu yana öğretmen yararına çalışmadığı artık açıkça ortada olan bir kurumun biletlerinin satışına yardımcı olmak, satmak yanlışır. Kaldı ki öz kuruluşumuz olsa bile buna hakkımız yoktur. Bizim paralarımızdan oluşan birikimlerin, bir de öğrencilerimizi işe katarak, başkalarını zengin etmede kullanılmasına hizmet etmemeliyiz.

Sandığı Kim Yönetiyor?

Sandık, daha başlangıçta, kuruluş yasasında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Bu yüzden de, kuruluşundan beri Bakanlığın güdümünde kalmış ve Merkezde bulunan bir takım kişilerin arpalığı haline getirilmiştir.

Şöyle ki :

4357 sayılı yasanın 4. maddesine göre sandık bir «Ana Statüye» göre yönetilir. Yine aynı yasaya göre, «Ana Statü'yü» yapmak yetkisi Sandık Genel Kurulu'nundur. Ancak bu Ana Statünün yürürlüğe girebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığının Statüyü onaması şarttır. Sandıkla ilgili tüm işler; paranın saklanması, harcanması, yatırım, gelirlerin ve yardımların miktarı, sandığın yönetimi yardım yönetmelikleri ve organların oluşturulması «Ana Statü'de» belirlenir, ona göre biçimlenir. Ana Statünün işlerlik kazanabilmesi ise Milli Eğitim Bakanlığının onayı koşuluna bağlanmıştır. Böylece Sandık yönetiminde son söz ve yetki Bakanlığa verilmiştir. Gerçi, sandık tüzel kişiliğe sahiptir. Sandığın bu özelliğinin gereği olarak da sandığın yöneticileri seçimle iş başına gelmektedir. Ancak seçimle gelen yöneticilerin yanı sıra, onlarla aynı

yetkiye sahip, Bakanlığın atadığı kişiler de yönetimde görev almaktadır. Örneğin, 5 kişilik Merkez Yönetim Kurulu'na bir temsilci de Bakanlık atar. 3 kişilik Denetçiler Kurulu'nda da durum aynıdır. Bakanlık isterse ayrıca denetleme de yaptırabilir. Genel Kurul'dan sonra en yetkili karar ve yürütme organının Merkez Yönetim Kurulu olduğu, sandığın fonlarının kullanılmasında da yetkili bulunduğu gözönüne alınırsa, sandığın yönetiminin böyle biçimlenmesinin önemi daha iyi anlaşılır. Bu biçimlenme ve işleyiş, başlangıçta dikkate alınmış, ince (!) biçimde düzenlenmiştir. İşte düzenlenen bu mekanizma nedeniyledir ki; geçmişte olduğu gibi bugün de geçim sıkıntısını etinde ilğinde duyan biz öğretmenlerden kesilen paralar, Merkezde çöreklenmiş profesyonel dernekçi denilebilecek kişilerin insiyatifine, eline terk edilmiştir. Yönetim Kurulu üyelerinin Ankara'dan seçilmesi ve genel kurula gelen delegelerin daha çok ilköğretim müdürü, okul müdürü vb. kişiler olması da durumun sürmesine neden olmaktadır. Bunun için sandık, eşe dosta bir iş yeri ve sandığın parasal fonu para babalarına kredi kaynağı olarak kullanılmaktadır. İçinde yaşadığımız çarpık ekonomik düzende ve ona bağlı yönetim düzeninde ve böyle bir yönetici kadro elinde daha mükemmelini beklemek işleyen mekanizmayı görememektir. Ana Statüyü yapma yetkisi genel kurulda olduğuna göre ve sandıkla ilgili tüm kararları bu kurul aldığına göre, gerek yönetmeliklerin değişmesi, gerek diğer alandaki işler, öğretmenlerin, tabanı oluşturan sandık iştirakçilerinin sandık genel kuruluunda çoğunluğu sağlaması ve ana statüyü öğretmen yararına olacak biçimde değiştirmesiyle olanaklı hale gelir. Bakan-

liğin onayı koşulu olmasına karşın yine de bir takım şeylerin düzeltilmesi olanaklıdır. Üye ödentileri yoluyla sandığın biriken fonlarının öğretmen yararına kullanılması, bu koşullar altında ancak bu yolla mümkündür. Şimdiye değin yönetimin hep belli ellerde kalması, paralarımızın çarçur edilmesinin ve sandığın bugünkü duruma düşmesinin önemli nedenlerinden biridir.

Sandığın Yatırımları ve İşletme Anlayışı:

Bugün yıllık geliri 60 milyon dolaylarında bulunan ve 1943'den beri her ay kasasına para akan sandığın; 1974 yılı ilk 6 aylık Denetçiler Kurulu Raporuna göre bankalardaki tüm parası 4 milyon 700 bin liradır. 1973 de satın alınan ve borcu taksitler halinde ödenen 11,5 milyonluk TÜRKSAN tesisleri ile Burhaniye ve Bolu'daki arsalar da hesaba katılırsa, sandığın tüm para ve mal varlığının 17 milyon civarında olduğu görülür. 33 yıldan bu yana her ay maaşlarımızdan kesilen ödenti ve diğer yan gelirlerden geriye kalan miktar, eldeki mevcut, bu işte.

Sandık neden bu hale düşürülmüş, neden böyle güdük kalmıştır?

Bu durumun nedenlerini bir kaç örnekle açıklarsak, mevcut sömürü düzeninin bir parçası olarak sandığın gerçek yüzü ortaya çıkacaktır.

Önce, sandığın, 11,5 milyon yatırım yaptığı ve en önemli mal varlığını oluşturan TÜRKSAN tesislerinin alınması ve işletilmesi konusunu ele alalım: Ana statüde değişiklik yapıp şirket kurma, şirketlere ortak olma, hisse senedi satın alma ve işletme sermayesini artırma yetkilerini 5 kişilik merkez yönetim kurulunda gerçekleştirmek için Sandık Genel Kurulu, Temmuz 1973'de olağan-

üstü toplantıya çağrılır. (MEYAK ve EMEKLİ SANDIĞI konuları işlenirken tahvil, hisse senedi, şirket ortaklığı vb. konular açıklandığı için konunun ayrıntılarına girmiyoruz). Bu toplantıda Merkez Yönetim Kurulu, amaçladığı madde değişikliklerini gerçekleştirir ve söz konusu yetkilerin kendisinde toplanmasını sağlar. TÜRKSAN tesislerinin satın alınması konusunda, Olağanüstü Kongreye sunulan Merkez Yönetim Kurulu raporunda şöyle denilmektedir: «TÜRKSAN Defter Fabrikasının Yıllık kapasitesi 2 bin tondur. 2 bin ton defter piyasaya arz edildiği takdirde, defterlerin satışından 5 milyon lira ve fabrika ortaklığından da asgari 500 bin lira kâr temin etmiş olacağız. Yıllık toplam olarak, 5,5, milyon kâr ileride yeni ilâvelerle artırılabacaktır».

Genel Kuruldan yetki alan Merkez Yönetim Kurulu, «ciddi bir inceleme yapmadan, fizibilite raporu hazırlamadan vb. teknik gerekleri yerine getirmeden, emsâli tesislerin durumunu araştırmadan» 3/5 çoğunlukla 11,5 milyona TÜRKSAN tesislerini satın alır. Bunun 5 milyonu defter fabrikası 6,5 milyonu ise tıfdruk tesisleridir.

Sandığın, bu yatırımdan, 1974'ün ilk 6 ayındaki kârı sadece 25 bin liradır. Bu rakam gülünçtür. Sandık, sözde paramızı işletmektedir. Sunulan gerekçeye ve yöneticilerin plânladıkları hesaplarına ne kadar uygun bir sonuç değil mi?

Sağlık ve Sosyal yardım amacı ile kurulan bir sandığın, işletme yolu ile kâr elde etme girişimi, zaten yapısına ters düşen çarpık bir girişimdir. Sonucu da ortada.

Sosyal güvenlik kurumlarında yasa zoru ile biriktirilen fonlar bir yandan Emperyalist-Kapitalist sistemin pa-

rababalarına hazır kredi kaynağı oluştururken, diğer yandan bu fonlar iflâsa giden şirketleri iflastan kurtarmak için kullanılmaktadır. Genellikle, üyelerine, onlar lehine birtakım girişimlerde bulunuyormuş izlenimi vermek için yapılan yatırımlar ise, en verimsiz alanlara kaydırılmaktadır. Daha çok kâr getirecek alanlar zâten sermaye sınıfının tekelindedir. Çalışanların paralarından oluşan birikimlerin bir bölümü verimsiz alanlara kaydırılırken, diğer bölümü de, bazı şirketleri iflâstan kurtarmak için onlara ortak olma ya da şirket devralma yönünde kullanılmaktadır.

İşte Sandık Merkez Yönetim Kurulu da, sonucu önceden belli olan, durumu hiç de iyi olmayan, kimin çıkarına işleyeceği de açık olan bir girişimde bulunarak ve yılda 5,5 milyon kâr elde edeceğini ilân ederek TÜRKSAN Tesislerini satın almış ve bu yatırımdan 6 ayda sadece 25 bin lira kâr elde etmiştir. Aslında buna kâr demek yanlışdır. Zararı örtmek için bilânçoda bu ifade kullanılmıştır.

Yine TÜRKSAN konusuna bağlı ilginç bir durum da, TÜRKSAN'la mukavelenin imzalanmasından 26 gün önce «Şah Ticaret ve Kollektif Şirketi»nin kurulması ve hemen bu şirketle de bir sözleşme yapılarak «nakliye» işinin bu şirkete verilmesidir. Şirket, Ticaret Yasası'nın gereği olan geçerli teminatı dahi göstermemiştir. Sermayesi 125 bin liradır. Teminat olarak gösterilen arsanın değeri 100 bin lira, şirket sözleşmeye uymazsa ödeyeceği giderim (tazminat) 400 bin liradır.

Şah Ticaret ve Kollektif Şirketiyle, defterlerin satış bedelinden şirketin % 15,5 kâr alması koşuluyla sözleş-

me imzalanmıştır. Ancak şirketin % 15,5 payını alması için defterlerin satılması şart değildir. 10 tonluk bir kamyon defterin satış bedeli ortalama 100 bin lira ise şirkete 15,500 TL ödenecektir. Kamyon İzmit'e de gitse, Kars'a da gitse şirket aynı parayı alacaktır. Oysa anlaşmanın yapıldığı tarihte 10 tonluk bir kamyon İstanbul'dan Kars'a 7 bin liraya gitmektedir. P.T.T. en uzak yere, kilo başına 32 kuruş almaktadır. Bu yolla 15,500 lira yerine 3200 lira vererek defter göndermek de mümkündür. Görülüyor ki taşıma işi Şah Ticaret Kollektif Şirketiyle yapılan sözleşme yüzünden normal taşımalarından, yerine ve uzaklığa göre sandığa 2-6 misli daha pahalıya mal olmaktadır. Bu şirketin kurucularıyla Sandık yöneticileri arasındaki ilişkinin nasıl bir ilişki olduğunu tahmin etmek de pek zor olmasa gerek.

Bir başka ilginç örnek verirse: Sandık, «organizasyon 73» adlı bir kuruluşa 110 bin albüm hazırlatır ve nakliye parasıyla birlikte bu kuruluşa 756 bin lira öder, Sandığın Temmuz 1974'e kadar bu girişimdeki geliri 190 bin liradır. Geriye kalan 600 bin liralık zarar daha sonraki sürede çıkarıldı mı, bilmiyoruz?

Başka örnekler de ele alınabilir: Fakat gereksiz. Şu birkaç örnek bile Sandığın işletme anlayışını ve Sandığın neden bu hale düştüğünü göstermeye yeter.

Eğer yeterince örgütlü olsaydık, örneğin, grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkımızı almış olsaydık, bizim paralarımız böyle kullanılabilir miydi? Diğer sorunlarımızın yanısıra bu sorunumuzu da çözümlenmek olanaklı hale gelmez miydi?

Çarpık ve emperyalizme bağımlı kapitalizmin egemen olduğu ülkemizde fertlerin Devlet eliyle zengin edilmesi yönteminin küçük bir örneğini de bu Sandıkta görmekteyiz. Ay sonunu nasıl getireceğini bilemeyen, evine haftada bir kez et götürmek olanağına dahi sahip bulunmayan bizlerin parası ile kimlerin dümenlerine baktıkları ortada. Bu efendiler, bizim paramızı böylesine hovardaca harcamaya daha ne kadar devam edeceklerdir?

Bankalarda Biriktirilen Sandık Parasından Kimler Yararlanıyor?

Bankalarda saklanan ya da biriktirilen paraların, emperyalistlerle bütünleşerek geliştirilmiş yerli tekelci burjuvazinin sömürsünü pekiştirme doğrultusunda kullanıldığı hepimizce bilinen bir gerçek. Hergün televizyon, radyo, gazete ve benzeri kitle haberleşme araçlarıyla özendirilen, az da olsa para biriktirilmesi için kitlelerin koşullandırılmak istenmesinin, koşullandırılmasının nedeni budur. MEYAK, Emekli Sandığı, SSK., İlkokul Öğr. Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı gibi kuruluşların birikmiş fonları da yine tekellilere şu ya da bu yöntemle aktarılmakta sermaye sınıfı için hazır birer finansman kaynağı oluşturmaktadır. (Bu konu da MEYAK, Emekli Sandığı konuları işlenirken ele alındığından üzerinde daha fazla durmayacağız) Durmadan «biriktirin, biriktirin» demeleri, bizi düşündüklerinden değil, birikeceklere el koymak istemelerindedir. Ve el koymaktadırlar da. Çünkü devlet çarkını kendileri döndürüyor. Kendileri döndürdüğü sürece de bu böyle sürecektir.

Kısacası, Sandık üzerinde oynanan oyunlar, Sandığın birikiminin kullanılış biçimi, Türkiye'deki genel eko-

nomik işleyişin küçük bir örneğinden başka bir şey değildir. Egemen, sömürücüye, soyguncuya hizmet üzerine kurulmuş bir düzende ve böyle bir yönetimde başka türlü olması da zaten beklenmemelidir.

Baştan beri sandığın içinde bulunduğu durumu ve bunun nedenlerini anlatmaya çalıştık. Bunları toparlayacak olursak, diğer değinilen hususlarla birlikte, şu gerçeklerin ortaya çıktığını görüyoruz :

- Sandık, öğretmenlerin yararına işleyen bir kurum olmaktan uzaktır.
- Sandık, kuruluş amaçlarına ulaşamamıştır.
- Yönetim biçimi ve ekonomik sistemin bir sonucu olarak sandık güdük kalmış, paralarımız üzerinde oyunlar çevrilmiştir.
- Yönetimde ciddiyetsizlik ve ilkesizlik açıktır. (Bu nokta Denetleme Kurulu Raporlarında sık sık vurgulanmaktadır).
- Sandıkta biriken paralarımız, değişik yöntemlerle para babalarına finansman kaynağı olarak aktarılmaktadır.
- Yönetimde olduğu gibi, işletme alanında da ciddiyet ve titizlik gösterilmediğinden sandık zarara sokulmuştur.
- Sandık eşe-dosta bir işyeri ve kredi kaynağı olarak kullanılmaktadır.

Bu Koşullarda Sandık İçin Ne Yapılabilir?

Ülkemizdeki eğemen emperyalist-kapitalist sistemin işleyişinin gereği olarak, sandık en iyi biçimde yönetilse bile, son çözümlenmede sandığın sermaye sınıfının çıkarına işleyen bir kurum olmaktan kurtulamıyacağına yukarıda yer yer değinildi, Bu bozuk düzenin içinde, bu ekonomik düzende, bütünün bir parçası olan bir kurumu çalışanlar yararına sağlıklı biçimde işletebilmek, o kurumu egemenlerin tasallutundan tümüyle kurtarmak olanaksızdır. Bu kısaca değindiğimiz hususlar; Emekli Sandığı, MEYAK, SSK., İYAK, vb. kuruluşlar için de geçerlidir. Çünkü, bu yanıla, aynı niteliğe sahiptirler.

O zaman ne yapmalı?

İlk etapta sandığın yönetiminin ele geçirilmesi zorunlu. Tabandaki öğretmen sandık üzerinde oynanan oyunları yerinde görmek, incelemek için delege seçilmeli, genel kurulu oluşturmalıdır. Ana statüyü öğretmen yararına değıştirerek mevcut yasal engelleri zorlamalı, sandığın yönetimi sağlıklı ellere geçmelidir. Sandık o zaman «Öğretmenin Sandığı» niteliğini kazanacaktır. Ancak, bu, tek başına bu düzende yeterli bir çözüm olamaz.

Emekli Sandığı kendisine düşen görevleri yerine getirirse, Emekli Sandığı O'na pay vererek yaşatanların, gerçek sahiplerinin yönetiminde bulunursa İlkokul öğretmenleri Sağlık Sosyal Yardım Sandığı'nın varlığına gerek kalmıyacaktır. Sandığın işlevi Emekli Sandığınca yerine getirilebilir. Benzer amaçlara yönelik kurumlar olduğundan, Emekli Sandığı yasası'nda bu durumu engelleyici bir hüküm de söz konusu değildir. O halde, ikinci etapta sandık; yönetimi gerçek sahiplerinin, iştrakçilerinin elin-

de bulunan ve iştirakçileri yararına işleyen kurum haline getirilen Emekli Sandığına bağlanmalıdır. Bu yapılırken, sandığa şimdiye kadar kesilen ödentiler de, Emekli Sandığı bünyesinde değerlendirilmeli, öğretmenin emekli olurken alacağı ikramiyede bu miktarlar da hesaba katılmaktadır.

Sonuç :

Diğer alanlarda olduğu gibi Sandık yoluyla da sömürü düzeninin bize yansması ve bunu önlemek; Sandığın öğretmen yararına işleyen bir kurum haline getirmek uğraşımız çok ve büyük sorunlarımızdan sadece birisi. Diğer sorunlarımızla birlikte bunu da çözümlenmenin yolu örgütlü mücadele vermektir. Hakkın verilmeyip alınacağını bilerek, sorunlarımızı ülkemizin sorunlarından soyutlamadan, emekçiden yana sağlıklı örgütlerle güçbirliği içinde verilecek mücadele sonucu tayin edecektir. Bu mücadeleyi yürütmenin ilk koşulu örgütlü olmamız, TÖB-DER'de birleşmemizdir. Egemen güçlerin tüm bölme, engelleme çabalarına karşın TÖB-DER, bugün Türkiye'deki öğretmenlerin yarısına yakınını bünyesinde toplamıştır. Üye sayısı 120 bini aşındır ve Türkiye'nin, tartışmasız en güçlü, en büyük öğretmen örgütüdür. Unutmayalım ki, örgüte katılacak her yeni meslektaş O'na güç katacak ve sesinin daha gür çıkmasını sağlayacaktır. Daha etkili bir baskı grubu olmasına katkıda bulunacaktır. «Nemlâzımcılık», «Ben kendi sorunumu kendim çözerim» vb. bireysel düşüncelerle sızlanmaların sorunlarımızın çözümüne çare olamayacağını, çıkmaz yollar olduğunu kesinlikle bilmeliyiz.

1961 Anayasası'nın verdiği haklardan yararlanılarak kurulan; grevsiz toplu sözleşmesiz TÖS'ün, varlığına bile tahammül edemediklerinden, tümümüzün bildiği gibi, 12 Mart açık faşist dönemde yapılan Anayasa değişikliğiyle TÖS kapandı. Günümüzde işçilerin memurlaştırılması yoluyla emir kulu haline getirilmesi için de sermaye sınıfı yoğun çaba harcıyor. Bunların karşısına örgütlü mücadeleyle dikilmedikçe sonuç alınamayacağını hepimiz biliyoruz.

TÖB-DER'de birleşme, bir araya gelme elbetteki ilk adım, ama daha da güçlü olmamız için gerekli bir ilk adım. Amacımız; grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkını söke söke almaktır. Bunun mücadelesi verilmektedir, verilecektir. Çünkü biliyoruz ki, sandık rezaleti vb. olumsuzlukları yenmenin, ortadan kaldırmanın en etkin mücadele amacı güçlü örgüttür, sendikadır. Biz öğretmenler açısından bu hakkı almamız, daha geniş öğretmen kitlesinin aynı çatı altında, TÖB-DER'de toplanmasıyla olanaklıdır. Tekelci burjuvaziyi korkutan da budur. Çünkü sermayeden daha fazla pay vermek durumunda kalacaklardır. {

Emperyalistlerin ve yerli ortaklarının ürküntülerinin, geleceğe dönük kuşkularının temelinde yatan, daha çok pay verme endişesiyle birlikte kendi tabanımızla bütünleşerek emekçi sınıf ve tabakaların mücadelesinde yerimizi almamızdır. Politik bilinç taşımamızdan ecelinden korkar gibi korkmaktadırlar. Zira halkın uyanışı ve örgütlü mücadelesi kendilerinin sonu olacaktır. Grevli, toplu sözleşmeli sendikal mücadelenin olumlu sonuçlanması

onları biraz daha köşeye sıkıştırarak, kaçınılmaz sonlarını çabuklaştırmaya katkıda bulunacaktır.

Tüm sorunlarımız gibi ilkokul öğretmenleri sağlık ve Sosyal yardım sandığı konusundaki mücadelemizi de bu açıdan ele almaz ve soruna böyle bir yaklaşımda bulunmazsak sonuç alamayacağımızı bilmeliyiz.

K a y n a k l a r :

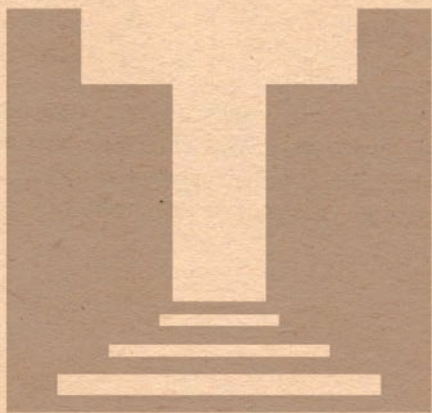
1 — Tebliğler Dergisi :

Sayı : 1478, 1480, 1501, 1733, 1754, 1771, 1793, 1808, 1809, 1810
1812 (1967-1975 arasındaki diğer bazı sayılar)

2 — Genel kurula sunulan çalışma raporları, sandığın yayınladığı broşürler ve kitapçıklar.

The logo of TÜSTAV is a stylized, dark grey graphic consisting of a large, bold letter 'T' with a smaller 'U' nested inside its vertical stem. Below the 'T' are three horizontal bars of increasing length, creating a stepped effect. The entire logo is set against a light grey background.

TÜSTAV

TÜSTAV

TÜM
ÇALIŞANLARIN

GREVLI
TOPLUSÖZLEŞMELI
SENDİKAL
HAKLARI
IÇIN

TÜSTAV

ILERI!

Fiati : 250 Kuruş

TÜSTAV